

Camelia Săpoi, Mihaela Doboș, Cristina Cergan,
Diana Iacob, Natalia Leu, Daniela Martinaș,
Mihaela Nicolae, Bogdan Rațiu, Mara Trofin, Anca Vlaicu

Ne pregătim pentru **EVALUAREA NAȚIONALĂ**

limba și literatura română

clasa a VIII-a

Ediția a II-a, revizuită

2025

Editura Paralela 45

Lucrarea este elaborată în conformitate cu programa școlară pentru susținerea Evaluării Naționale de către absolvenții clasei a VIII-a și cu modelul de structură de subiect și baremul de evaluare și notare în vigoare.

Acest auxiliar didactic este avizat pentru utilizarea în unitățile de învățământ prin O.M.E. nr. 4642/18.08.2021.

Redactare: Ionuț Burcioiu, Mihaela Cosma
Tehnoredactare: Mariana Dumitru, Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Mirona Pintilie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Ne pregătim pentru Evaluarea Națională – 2025 : Limba și literatura
română – clasa a VIII-a / Camelia Săpoi, Mihaela Doboș,
Cristina Cergan, ... – Ed. a 2-a, reviz... – Pitești : Paralela 45, 2024
ISBN 978-973-47-4227-1

I. Săpoi, Camelia
II. Doboș, Mihaela
III. Cergan, Cristina

811.135.1
821.135.1.09

Credite foto

Imaginile a căror sursă nu a fost menționată au fost preluate de pe Shutterstock.

Copyright © Editura Paralela 45, 2024

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

Cuvânt-înainte

Dragul nostru elev de clasa a VIII-a,

Dacă ești gata să începi, cu propriile forțe, pregătirea pentru examen, cartea aceasta îți va fi călăuză. Termenul „călăuză”, pe care, poate, vei simți nevoia să-l cauți în dicționar, are un echivalent care sigur îți este pe plac: tutorial. Vreau să spun că vei găsi în aceste pagini pașii pe care îi ai de parcurs, de la simplu la complex, pentru a ajunge la rezultatul dorit.

În prima parte a cărții vei găsi **40 de seturi cu exerciții de antrenament** care te vor pregăti pentru cerințele specifice subiectului de examen. Primele 20 de seturi propun exerciții care îți formează competența de lectură. Altfel spus, prin aceste exerciții vei învăța să găsești informația dintr-un text, să îți formezi o înțelegere globală, apoi să realizezi propria interpretare a textului. Mai mult, unele exerciții te vor pune în situația să scrii propriul text, cu reflecțiile tale asupra textului citit, să îl compari pe acesta din urmă cu alte lecturi, să formulezi judecăți de valoare. În celelalte 20 de seturi cu exerciții de antrenament vei găsi gramatica funcțională într-o varietate de exerciții care îți vor provoca gândirea. Dar fii cu băgare de seamă, gramatică funcțională înseamnă să ai grijă cum te exprimi ori de câte ori trebuie să te folosești de cuvinte și de sensurile lor pentru a formula răspunsul potrivit.

Cartea de față cuprinde și **40 de teste realizate în conformitate cu programa de Evaluare Națională** și cu modelul de structură de subiect și baremul de evaluare și notare în vigoare, însoțite de răspunsuri și de sugestii de rezolvare. În sugestiile de răspuns pentru cerințele de la Subiectul I vei găsi variante de răspuns clare, dar nu exclusive. În cazul Subiectului al II-lea, am considerat potrivite recomandările, sugestiile și întrebările problematizante, deschise, în locul unor modele gata făcute, pentru a-ți lăsa libertatea de exprimare, conform capacității tale de comunicare, și am adăugat câteva modele de rezolvare realizate de elevi de clasa a opta. Primul dintre teste este însoțit de explicații ample și de sfaturi utile legate de examen. Și pentru că am avut în vedere toate scenariile desfășurării învățării, vei putea accesa/descărca, prin scanarea unui cod QR, fișa de autoevaluare pentru fiecare test în parte, cuprinzând indicații de rezolvare și răspunsuri asociate punctajelor.

De asemenea, am selectat pentru această carte texte-suport din literatura română și universală, pe care sperăm să le citești cu plăcere, iar acest lucru să fie, în sine, un exercițiu atractiv. Vei găsi texte variate: poezii lirice și epice, proză clasică și contemporană, piese de teatru; jurnale, jurnale de călătorie, memorii, scrisori, texte autobiografice; articole de opinie, eseuri, maxime și proverbe; instrucțiuni; e-mailuri, postări online; reportaje, știri; recenzii pe web ale unei cărți; regulamente; articole de popularizare a științei, tablă de materii/cuprins, articole din DEX; anunțuri, benzi desenate, texte din enciclopedia ilustrată, reclame etc. Și temele textelor sunt variate: copilăria, familia, școala, jocul, călătoria, cunoașterea de sine, cunoașterea lumii, știința, tradițiile, prietenia, timpul etc.

Scriind aceste teste cu gândul la tine, ne-am dat seama că niciun exercițiu nu ți se va părea greu sau imposibil de dus la capăt dacă ai răbdare și crezi, cu adevărat, în puterile tale. Noi credem în tine! Mergi cu încredere pe acest drum! Gândește-te că la capătul lui nu te așteaptă un examen, ci noi frontiere ale cunoașterii.

Succes!
Autorii

PARTEA I

Exerciții de antrenament

EXERCIȚII DE ANTRENAMENT

Lectură, interculturalitate, redactare

SETUL 1

- **Se dă textul:**

Racul, broasca și o știucă
Într-o zi s-au apucat
De pe mal în iaz s-aducă
Un sac cu grâu încărcat.
Și la el toți se înhamă:
Trag, întind, dar iau de samă
Că sacul stă neclintit,
Căci se trăgea neunit.
Racul înapoi se da,
Broasca tot în sus sălta,
Știuca foarte se izbea

Și nimic nu isprăvea.
Nu știu cine-i vinovat;
Însă, pe cât am aflat,
Sacul în iaz nu s-au tras,
Ci tot pe loc au rămas.

Așa-i și la omenire,
Când în obște nu-i unire:
Nicio treabă nu se face
Cu izbândă și cu pace.

(Alec Donici, *Racul, broasca și știuca*)

- **Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.**

- 1 Care este sensul din text al verbului *a se înhăma*?
- 2 Care este termenul din vocabularul actual pentru substantivul *obște*?
- 3 Ce vor să facă cei trei cu sacul?
- 4 De ce nu se urnește sacul? Care este strategia celor trei de a urni sacul?
- 5 Care este, în opinia ta, motivul eșecului celor trei?
- 6 Care este tema textului?
- 7 Cu ce scop sunt folosite preponderent construcțiile negative în textul dat?
- 8 Ce sugerează utilizarea substantivului *într-o zi*?
- 9 Care este rolul ultimelor patru versuri din text?
- 10 Asociază textul *Racul, broasca și știuca*, de Alec Donici, cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, în 50 – 100 de cuvinte, prezentând o asemănare și o deosebire dintre ele.
- 11 Imaginează-ți că trebuie să îți convingi colegul/colega cu care ești de serviciu pe clasă că este mai avantajos să faceți lucrurile împreună. Scrie, în 50 – 100 de cuvinte, o secvență de text argumentativ în care să îți spui părerea ta.

SETUL 2

• Se dă textul:

Avea 78 de ani, dar se ținea bine. Singur își făcea piața, își deretica și-și scutura prin casă, avea grijă de florile din fața ferestrei, de cele două găinușe din coteț, care, din când în când, îi făceau câte un ou, și de Tucicide, motanul. [...]

În ultima vreme, Tucicide și găinile parcă nu-i mai ajungeau și nici ziarul pe care-l citea foaie cu foaie, nici radioul. Viața lui, deși așa fusese totdeauna, acum era ca o haină care-l jena la subțiori. „Manoilă, frate, ești bătrân și-ai să mori mâine-poimâine și n-ai făcut și tu pe lumea asta ceva, așa mai de seamă. E drept că datoria ți-ai împlinit-o: ai înregistrat toată viața frumos, timp de 43 de ani, la registratura Tribunalului Capitalei; ai făcut fata doctoriță și cu câtă greutate ai înmormântat-o cu cinste pe nevastă-ta și n-ai vrut să primești ajutor de la fată; te chibzuești și trăiești curat, îngrijit, din pensia ta. Ei, dar parcă nu e de-ajuns. Fă ceva pentru care să te pomenească lumea, nu lumea largă, dar câțiva oameni, cât mai mulți, dacă se poate. Da, dar ce? Stai aici în casă ca un viezure, citești ziarul, ascuți la radio și te-a mai apucat și damblaua asta cu timbrele, acum la bătrânețe; stai întruna cu lupa la ochi, de te doare și capul. Fă ceva folositor, fă un bine, un bine cuiva!”

Așa a ajuns el să-i ducă dimineața la grădiniță pe cei trei copii din curte; vara – să ude florile din toate glastrele, să strângă rufe de pe sârmă și să le-așeze vălătuci în coșul de nuiele („dar ai grijă, domnu’ Manoilă, să nu fie prea uscate, că pe urmă nu se calcă bine”); iarna – să facă focul la toate cele opt familii de colocatari (numai doamnei Iorgulescu nu i-l făcea fiindcă n-avea încredere să-i lase cheia), să cumpere 15 – 16 sticle de lapte pe zi („Să știi, domnu’ Manoilă, că astăzi s-a brânzit laptele, altă dată scutură sticla când îl cumperi, că nu-mi convine s-azvârl doi lei cincizeci degeaba.”). Aveau dreptate, oamenii muncesc pe bani, are să scuture sticlele de-acum înainte. [...]

Toamna, primăvara și vara, când nu se făcea focul, domnul Manoilă avea parcă ceva mai multă vreme și, ca să nu și-o irosească-n zadar, mergea în câte-o stație de tramvai mai aglomerată, ajuta oamenilor bătrâni să urce în vagon, ajuta celor prea încărcăți, le ridica sacoșele sau copiii. Pe urmă, se plimba pe străzi și, dacă vedea copii alergând, neatenți, cu șireturile desfăcute, gata să dea cu capul într-un zid sau într-un copac, îi oprea și, cu blândețe, le explica de ce nu e bine să facă așa, care sunt pericolele, ce li se putea întâmpla, dar foarte repede, cu câteva vorbe, ca să nu-i plictisească. [...]

Seara, când cădea zdrobit de alergătură, își spunea uneori: „Ai făcut treabă bună astăzi, bătrânule bun din strada Speranței!”

(Ileana Vulpescu, *Bătrânul cel bun din strada Speranței*)

• Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

- 1 Care sunt cuvintele din câmpul lexical al universului familiar al bătrânului? (4 termeni)
- 2 Care este ordinea logică a următoarelor idei principale?
 - a) Bătrânul fusese funcționar la Tribunal.
 - b) Manoilă îi ajută pe oameni în stația de tramvai.
 - c) Pensia îi asigură bătrânului un trai decent.
 - d) La sfârșitul zilei, bătrânul își exprimă bucuria împlinirii faptelor bune.
- 3 Câte familii de locatari sunt în curtea unde trăia bătrânul?
- 4 Cum reacționează bătrânul la reproșurile și reticențele vecinilor?
- 5 Care este motivul pentru care îi atenționează pe copiii întâlniți pe stradă?
- 6 Ce atitudine a personajului reiese din secvența „Viața lui, deși așa fusese totdeauna, acum era ca o haină care-l jena la subțiori”?

1.	2.	3.	4.

Partea I

- 7 Care este rolul utilizării persoanei a II-a în monologul personajului?
- 8 În ce măsură bătrânul își împlinește dorința? Scrie răspunsul utilizând două secvențe comentate din text.
- 9 Crezi că e important să fii bun cu cei din jur, chiar dacă nu ești tratat la fel? Justifică-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând textul dat.
- 10 Asociază fragmentul din *Bătrânul cel bun din strada Speranței*, de Ileana Vulpescu, cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, în 50 – 100 de cuvinte, prezentând o valoare umană comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.
- 11 Alcătuieste, în 100 – 150 de cuvinte, rezumatul textului *Bătrânul cel bun din strada Speranței*, de Ileana Vulpescu, respectând toate convențiile acestui tip de compunere.
- 12 Imaginează-ți că vrei să realizezi un proiect caritabil cu clasa ta. Scrie un text explicativ, de 50 – 100 de cuvinte, în care să-i explici directorului școlii tale cum îți vei organiza colegii în vederea realizării proiectului.

SETUL 3

• Se dă textul:

Voi, șesuri nesfârșite sub ceruri largi de vară,
Ca ele liniștite și luminând ca ele,
Pe-aici îmi înfloriră și-aici se scuturară
În mersul vremii, macii copilăriei mele. [...]

Purtând poveri de roade, trec carele greoaie
Cu boi blajini de-a lungul prăfoaselor șosele
Și doina, care-n focul văzduhului se moaie,
Îmi cade-n gând cu vremea copilăriei mele.

Voi, șesuri dulci ca lenea și largi ca nesfârșirea,
Cu depărtări pe unde mirajele tresaltă,
Și sufletu-mi în care vi se răsfrânge firea
L-ați legănat cu râuri și-amieze laolaltă. [...]

(Nichifor Crainic, *Șesuri natale*)

• Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

- 1 Care este sentimentul predominant în text?
- 2 Care sunt elementele componente ale peisajului descris?
- 3 Care este ideea centrală a primei strofe?
- 4 Ce senzație îți provoacă aspectul vizual al textului, sonoritatea și ritmul?
- 5 Care sunt figurile de stil ce conturează atmosfera predominantă din text?
- 6 Care sunt trăsăturile descrierii din textul dat?
- 7 Care este semnificația titlului în relație cu textul?
- 8 Care este tema textului?
- 9 Asociază poezia *Șesuri natale*, de Nichifor Crainic, cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, în 50 – 100 de cuvinte, prezentând o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.

- 10** Scrie un text de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți mesajul/o semnificație a textului *Șesuri natale*, de Nichifor Crainic. În redactarea textului: vei preciza mesajul/o semnificație a textului, prin referire la temă; vei prezenta două elemente componente ale peisajului; vei interpreta două figuri de stil diferite, relevante pentru mesaj/semnificație; vei menționa o emoție exprimată/un sentiment exprimat în textul poetic, justificându-ți alegerea.

SETUL 4

• **Se dă textul:**

În lacul cel verde și lin
Răsfrânge-se cerul senin,
Cu norii cei albi de argint,
Cu soarele nori sfâșiind.
Dumbrava cea verde pe mal
S-ogîndă în umedul val,
O stâncă stârpită de ger
Înalț-a ei frunte spre cer.
Pe stâncă sfărmată mă sui,
Gândurilor aripi le pui;
De-acolo cu ochiul uimit
Eu caut colò-n răsărit
Și caut cu sufletul dus
La cerul pierdut în apus.

Cobor apoi stâncă în jos,
Mă culc între flori cu miros,
Ascult la al valului cânt,
La geamățul dulce din vânt.
Natura de jur-împrejur,
Pe sus e o boltă de-azur,
Pe jos e un verde covor,
Țesut cu mii tinere flori.
Văd apa ce tremură lin
Cum vântul o-ncruntă-n suspin, [...]
Văd lebede, barcă de vânt,
Prin unde din aripe dând,
Văd fluturi albaștri, ușori,
Roind și bând miere din flori.

(Mihai Eminescu, *Frumoasă-i...* – fragment)

• **Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.**

- 1** Care este sentimentul predominant în text?
- 2** Care sunt elementele componente ale peisajului descris?
- 3** Care este ideea centrală a primelor șase versuri?
- 4** Ce senzație îți provoacă aspectul vizual al textului, sonoritatea și ritmul?
- 5** Care sunt figurile de stil ce conturează atmosfera predominantă din text?
- 6** Care sunt trăsăturile descrierii din textul dat?
- 7** Care este tema textului, prin raportare la câmpul lexical dominant?
- 8** Asociază fragmentul din *Frumoasă-i*, de Mihai Eminescu, cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, în 50 – 100 de cuvinte, prezentând o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.
- 9** Scrie un text de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți mesajul/o semnificație a fragmentului din textul *Frumoasă-i...*, de Mihai Eminescu. În redactarea textului: vei preciza mesajul/o semnificație a textului, prin referire la temă; vei prezenta două elemente componente ale peisajului; vei interpreta două figuri de stil diferite, relevante pentru mesaj/semnificație; vei menționa o emoție exprimată/un sentiment exprimat în textul poetic, justificându-ți alegerea.

EXERCIȚII DE ANTRENAMENT

Elemente de construcție a comunicării

SETUL 1

• Se dă textul:

Jocurile și preocupările noastre nu semănau în niciun fel cu ale copiilor de acum. [...] Noi ne inventam jocurile; admiteam jocurile tradiționale ca stimulent, ca de exemplu coarda sau șotronul, și de cele mai multe ori ne inventam și jucăriile. Fetele își fabricau păpușile; primul pistol mi l-am făcut singur, dintr-o țevă de lemn de soc, și trebuie să adaug că am fost foarte mulțumit de mine însumi când am văzut că, de bine, de rău, pușcociul meu funcționează. Jucam oina sau țurca – eu mai puțin decât ceilalți, pentru că eram miop; ne jucam cu arșice sau făceam lopățele cu care nu aveam ce face. Toți știam să facem sfârleze, mai ales din nuci găurite prin care petreceam o sfoară; sau ne fabricam din crengi de alun câte un arc, cu săgețile corespunzătoare; dar trebuie să mărturisesc că tot armamentul fabricat de noi nu ne da multe satisfacții. În sărbătorile de Crăciun primeam jucării „adevărate”: cărți cu poze, păpuși pentru fete, cutii cu pietre de clădit case (noi le spuneam *clădicase*), cu care construiam punți, clopotnițe sau adevărate castele, care se clătinau, spre disperarea arhitecților.

Toate aceste preocupări se amestecau cu expediții de grup, cu scopuri variate, legate de starea timpului și, pentru cei care mergeau la școală, cu vacanțele; pentru că, bineînțeles, grupul avea nevoie de un șef cu inițiativă care, în limba sperioasă a mamelor și a celor care rămâneau acasă, se numea tartorul. Sub bagheta lui ne pomeneam urcând în grup spre „Colț” sau spre „Fântâniță”, în fâneața unde cosea tata și unde se găseau cele mai bune alune și cea mai strașnică apă rece.

(Alexandru Ciorănescu, *Amintiri fără memorie*)

• Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1 Conțin triftong toate cuvintele din seria:

a) construim, nevoie.

c) rămâneau, eu.

b) găseau, mergeau.

d) sperioasă, trebuie.

2 Rescrie enunțul „Toate aceste preocupări se amestecau cu expediții de grup, cu scopuri variate”, înlocuind cuvintele subliniate cu sinonime potrivite în context.

3 Cuvântul subliniat din secvența „pentru că, bineînțeles, grupul avea nevoie de un șef cu inițiativă” s-a format prin:

a) derivare cu prefix.

c) conversiune.

b) compunere.

d) derivare cu sufix.

4 Scrie, în spațiul liber din fața fiecărui cuvânt din coloana **A**, litera corespunzătoare explicației din coloana **B**:

A	B
1. _____ își	a) adverb de loc
2. _____ sau	b) substantiv comun
3. _____ acasă	c) conjuncție coordonatoare
4. _____ sub	d) pronume reflexiv
	e) prepoziție

- 5 Transformă enunțul următor, în așa fel încât emițătorul să fie o persoană de genul feminin: „Trebuie să adaug că am fost foarte mulțumit de mine însumi.”
- 6 Rescrie propoziția următoare, punând verbul la timpul perfectul simplu: „În timpul sărbătorilor de Crăciun primeam jucării *adevărate*.”
- 7 Cuvântul subliniat din propoziția „Jocurile și preocupările noastre nu semănau în niciun fel cu ale copiilor de acum.” este:
 - a) atribut realizat prin adjectiv.
 - b) atribut realizat prin adverb.
 - c) circumstanțial de timp.
 - d) complement prepozițional.
- 8 Stabilește felul propozițiilor subordonate din fraza: „Toți știam să facem sfârleze, mai ales din nuci găurite prin care petreceam o sfoară.”
- 9 Construiește o frază în care să existe două propoziții complete prepoziționale aflate în raport de coordonare adversativă.
- 10 Rescrie enunțurile, corectând greșelile de orice natură:
 - a) „Timpul cel mai optim pentru jocurile în aer liber este primăvara.”
 - b) „Deși apa e rece el înnoată spre țarm.”

SETUL 2

• Se dă textul:

Un băiat de vreo șapte-opt ani se juca, nestingherit de lumea din jur, cu un porumbel. Era absorbit total în jocul lui, cu toate simțurile acolo, cum numai copiii pot fi. Să fi venit un cutremur, și nu l-ar fi simțit, în clipa aceea. În lume nu mai existau decât el și porumbelul. Ciudat în acest joc era felul în care pasărea îi răspundea copilului – părea dresată și atentă ca un câine. Băiatul îi arunca o pană, porumbelul zburătoarea în jurul ei, o prindea, îi dădea drumul. Apropiindu-se cu bucurie și sfială, copilul lua iar pana cenușie, sufla în ea sau o arunca, însă cu un gest ușor, să nu sperie zburătoarea. Bătând din aripi pe loc, ca o morișcă, ori țopăind caraghios, porumbelul dădea ocol jucăriei comune. Iar apoi, în ochii mei, care luau parte la joc, s-a format o imagine nouă: porumbelul a apucat pana de capătul care cândva era înmuia în călimară și, cu ea în cioc, și-a luat zborul spre cer. Se decupa acum, pe albastru, o pasăre argintie, cu o pană în cioc, așa cum trebuie să i se fi arătat lui Noe, de pe corabia lui din lemn de chiparos, porumbelul cu ramura de măslin. Și dintr-odată m-am simțit invadată de mitul pe care jocul unui copil îl scrisese, într-o zi oarecare de vară, pe cerul orașului. „Dar porumbelul nu s-a mai întors la el.”

(Ioana Pârvulescu, *Întoarcere în secolul 21*)

• Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

- 1 Încercuiește silaba accentuată din cuvintele: „porumbelul”, „jucărie”, „ramura”.
- 2 Rescrie enunțul „Ciudat în acest joc era felul în care pasărea îi răspundea copilului – părea dresată și atentă ca un câine”, înlocuind cuvintele subliniate cu antonime potrivite în context.
- 3 Transcrie, din lista următoare, cuvintele derivate: „scrisese”, „argintie”, „orașului”, „oarecare”, „jucăriei”, „bătând”.

Partea I

- 4 Cuvântul subliniat din secvența „Se decupa acum, pe albastru, o pasăre argintie” și-a schimbat valoarea gramaticală din:
- a) adjectiv în adverb.
 - b) adjectiv în substantiv.
 - c) substantiv în adjectiv.
 - d) adverb în substantiv.
- 5 Cuvintele subliniate din secvențele „un băiat... se juca, nestingherit de lumea din jur”, „porumbelul zburătăcea în jurul ei” sunt, în ordine:
- a) adverb de loc, substantiv comun.
 - b) locuțiune adjectivală, locuțiune prepozițională.
 - c) locuțiune adverbială, locuțiune prepozițională.
 - d) locuțiune prepozițională, locuțiune adverbială.
- 6 Notează, în spațiul liber din fața verbelor din coloana **A**, litera corespunzătoare timpului din coloana **B**.

A	B
1. _____ a apucat	a) imperfect
2. _____ pot	b) perfect simplu
3. _____ zburătăcea	c) prezent
4. _____ scrisese	d) mai-mult-ca-perfect
	e) perfect compus

- 7 Încercuiește litera **A** (dacă apreciezi că afirmația este adevărată) sau **F** (dacă tu consideri că este falsă): Adjectivele subliniate în enunțul „Ciudat în acest joc era felul în care pasărea îi răspundea copilului – părea dresată și atentă ca un câine.” îndeplinesc funcția sintactică de nume predicativ multiplu. **A / F**
- 8 Rescrie enunțul următor, astfel încât subiectul exprimat să fie realizat printr-un pronume demonstrativ de depărtare: „Să fi venit un cutremur, și nu l-ar fi simțit, în clipa aceea.”
- 9 Transformă următoarele secvențe din text, punându-le la plural: „porumbelul dădea ocol jucăriei comune”; „copilul lua iar pana cenușie”.
- 10 Explică rolul virgulelor din fraza următoare: „Băiatul îi arunca o pană, porumbelul zburătăcea în jurul ei, o prindea, îi dădea drumul.”
- 11 Transcrie propozițiile din fraza următoare, numind felul acestora: „Era absorbit total în jocul lui, cu toate simțurile acolo, cum numai copiii pot fi.”

SETUL 3

- **Se dă textul:**

Jocul de masă Uno Clasic este un joc interesant, care se poate prelungi pentru multe ore. Setul include 108 cărți de joc și instrucțiuni pentru joc. Jocul se desfășoară în mai multe etape, în urma cărora se acumulează puncte. Jocul implică două **variante**: o persoană care câștigă, celelalte pierd sau pierde o singură persoană – restul câștigă. În funcție de ce variantă a jocului se alege, se determină modul de acumulare a punctelor. Principalul lucru: în fiecare rundă trebuie să reușești să dai toate cărțile. În ambalaj există cărți speciale care

pot schimba cursul jocului: să blochezi un jucător sau să schimbi ordinea de mișcări. Atunci când jucătorul are doar o carte, trebuie neapărat să strige „UNO”; în cazul în care adversarul îl întrece, jucătorul va fi nevoit să mai ia cărți. Jocul de cărți va deveni o distracție perfectă pentru orice companie, atât acasă, cât și în timpul călătoriei. Jocul atractiv, cu cărțile sale colorate, vă permite să petreceți timpul frumos cu prietenii sau familia. Poate fi jucat acasă sau luat cu voi în călătorii. Practicarea acestui joc nu numai că duce la petrecerea relaxantă a timpului liber, dar și dezvoltă imaginația și logica. Dragi copii și adulți, nu ezitați a-l achiziționa!

(Preluare de pe www.carturesti.ro)

• **Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.**

- 1** Explică de ce în cuvântul „există” numărul literelor nu este egal cu numărul sunetelor.
- 2** Sunt corect despărțite în silabe toate cuvintele din seria:
 - a) de-zvol-tă; i-ma-gi-na-ți-a.
 - c) func-ți-ei; punc-te.
 - b) di-strac-ți-e; spe-ci-a-le.
 - d) miș-cări; pun-cte-lor.
- 3** Sensul cuvântului „variante”, marcat în text, este:
 - a) drumuri.
 - c) posibilități.
 - b) ipostaze.
 - d) teste.
- 4** Cuvântul subliniat din enunțul „Jocul implică două variante: o persoană care câștigă, celelalte pierd, sau pierde o singură persoană – restul câștigă.” este:
 - a) articol nehotărât.
 - c) numeral cardinal.
 - b) interjecție simplă.
 - d) pronume personal.
- 5** Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărui adjectiv din coloana **A**, litera corespunzătoare din coloana **B**. Adjectivele sunt subliniate în text.

A	B
1. <u>colorate</u>	a) acuzativ
2. <u>dragi</u>	b) dativ
3. <u>liber</u>	c) genitiv
4. <u>perfectă</u>	d) vocativ
	e) nominativ

- 6** Completează spațiile libere cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze.
 Tatăl _____ (*Olga*, cazul genitiv) vrea _____ (*a avea*, modul conjunctiv, timpul prezent) întotdeauna noroc la jocurile pe care le practică în familie. La _____ (*ultim*, cazul acuzativ, numărul plural) reuniuni, a pierdut și a avut niște reacții _____ (*straniu*, numărul plural).
- 7** Rescrie enunțul, astfel încât complementul prepozițional să fie exprimat printr-un substantiv colectiv:
 „Poate fi jucat acasă sau luat cu voi în călătorii.”
- 8** Transcrie propoziția subordonată din fraza următoare, menționând felul acesteia: „Jocul atractiv, cu cărțile sale colorate, vă permite să petreceți timpul frumos cu prietenii sau familia.”
- 9** Scrie opinia ta despre jocurile de societate, sub forma unei fraze alcătuite dintr-o propoziție principală și o propoziție subordonată completivă directă.

Partea I

- 10** Alcătuieste un enunț imperativ în care substantivul „jucător” să aibă funcția sintactică de complement direct și un enunț exclamativ în care adjectivul „frumos” să aibă funcția sintactică de nume predicativ.
- 11** Explică rolul semnelor de punctuație din enunțurile următoare: „Practicarea acestui joc nu numai că duce la petrecerea relaxantă a timpului liber, dar dezvoltă imaginația și logica. Dragi copii și adulți, nu ezitați a-l achiziționa!”

SETUL 4

• Se dă textul:

Iași, 1882, februarie 8

Iubite domnule Slavici,

Prin poșta de astăzi am trimis o scrisoare d-lui libraru Socec, poftindu-l să ni răspundă dacă binevoiește a primi în desfacere cărți didactice de ale noastre: *Metoda nouă*, *Învățătorul copiilor*, *Regulele limbei române* de Maiorescu etc., dându-i, de la mie înainte, rabat de 35% pe bani gata și portul pe socoteala d-sale.

Noi am ave plăcere să facem și această negustorie (deși nu-i vro pricopsală), gândindu-ne la mulțimea ce s-ar pute trece, mai ales că chiar acum suntem la corectura coalei I, ediț. XVI și am pute trage cu înlesnire un număr și mai mare de exemplare.

Vă rog dar, în puterea prieteșugului, dragă d-le Slavici, abateți-vă, în treacăt, pe la Socec, intrați în vorbă cu el despre această afacere, stăruți să ne răspundă ori da ori ba și totodată comunicați-mi și dv. rezultatul.

Vă salut cu dragă inimă! [...]

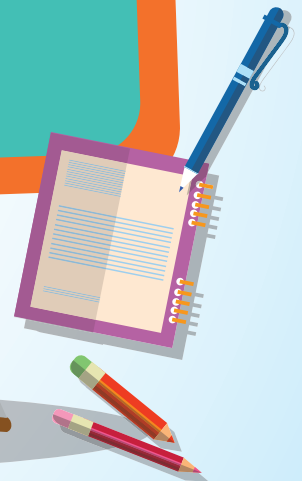
I. Creangă

(<https://ro.wikisource.org>)

• Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

- 1** Explică de ce în cuvântul „chiar” nu există un diftong.
- 2** Cuvântul subliniat din secvența „poftindu-l să ni răspundă dacă binevoiește a primi în desfacere cărți” s-a format prin:
- a) derivare cu prefix. c) compunere prin alăturare.
b) compunere prin abreviere. d) compunere prin subordonare.
- 3** Pronumele subliniat din secvența „totodată comunicați-mi și dv. rezultatul.” este în cazul:
- a) acuzativ. c) genitiv.
b) dativ. d) nominativ.
- 4** Verbul la modul condițional-optativ „am ave”, din textul suport, este:
- a) o formă actuală, aparținând limbii standard. c) o formă veche, ieșită din uz.
b) o formă regională. d) un termen argotic.
- 5** Modifică și gramatical, și lexical următoarele secvențe din textul-suport, astfel încât să se conformeze normelor și uzului actual: „Iași, 1882, februarie 8”; „Regulele limbei române”; „nu-i vro pricopsală”; „s-ar pute trece”; „chiar acum suntem la corectura coalei I, ediț. XVI”.

PARTEA a III-a
Teste de
antrenament
după modelul
M.E.

45

EDITURA

TESTUL 4

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

TEXTUL 1

Și în cele din urmă, când, ostentiv și recunoscător, deschise încă o ușă, rămase înmărmurit: în fața lui, pe o plajă cu nisip fin, se afla bunicul său. Ochiul îi erau ca două mărgelile strălucitoare și negre, plini de veselie și de poftă de viață. Val nu fu în stare să scoată niciun cuvânt. Se repezi doar spre bunicul, care-l aștepta cu brațele larg deschise, și nu se mai putu desprinde din îmbrățișarea lui.

— De ce nu ești și tu din fum, ca visele celorlalte? De ce mă poți auzi și mă poți lua în brațe?

— Pentru că sunt visul tău, la fel cum a fost și O, balaurul. Restul nu-ți aparțineau, erau visele visate de alții – de mama ta, de Malila, de restul lumii. Dar eu sunt visul tău și asta înseamnă că pentru tine sunt aieva. Nu așa se întâmplă oare de fiecare dată când mă visezi?

— Ba da, șopti copilul. Dar tot nu este decât un vis din care o să mă trezesc. Și tu n-o să fii acolo. Mi-e dor de tine și vreau să te văd în carne și oase, în Cetatea Sufletelor. Spune-mi cum să ajung la tine.

— Dar acum mă vezi cu adevărat, Val. Iar la Cetatea Sufletelor nu poți încă să ajungi.

— De ce? Știu sigur că există! Iar Tia mi-a spus că sunt multe drumuri care duc la ea. Arată-mi măcar un drum, oricât de greu, și am să vin.

Bunicul râse încetișor.

— Ți-au mai spus și alții că această cetate nu este un loc oarecare, micuțele. La ea nu se ajunge pe drumuri obișnuite.

— Știu, dar nu mă tem. Aș merge oriunde ca să te gădesc.

— Dar m-ai găsit deja! Vocea bunicului era din ce în ce mai plină de veselie. Val, continuă el, Cetatea Sufletului nu este o cetate a Spațiului, ci a Timpului. Nu este un oraș pe o hartă, ci un moment, o Oră potrivită la care fiecare ajunge când îi este sortit. Tu mai ai de trăit o viață întreagă, lungă și plină. Când viața ta se va fi împlinit, o să găsești, fără nicio trudă, drumul către Cetatea Sufletelor.

Băiatul începea să înțeleagă. Se simțea în același timp cuprins de tristețe și de ușurare.

— Nu fi trist, Val! Viața este un lucru minunat, iar noi doi ne vom putea întâlni aici, la Palatul Viselor, de câte ori vei vrea.

Spunând acestea, bunicul îl îmbrățișă din nou pe băiat, o îmbrățișare nesfârșită, apoi se desprinse și începu să se depărteze încet, fluturând din mână. Băiatul privi lung în urma lui. Era ca și cum un bătrânel s-ar fi plimbat dimineața pe o plajă. Și Val înțelese că acea plajă va fi în acel loc și mâine, și poimâine, cu bunicul așteptându-l. Iar dacă vor dori ei doi, plaja se va preschimba într-un drumeag de munte sau într-o băncuță de lemn dintr-un parc înecat în verdeață. Un val uriaș de bucurie și de căldură îl învălui pe copil, și în clipa următoare se trezi.

Camera era luminată de zorii albastrui ai dimineții. Malila era trează și-l privea cu o expresie de fericire întipărită pe chip. Val dădu să-i povestească visul și descoperirea, dar înțelese deodată că Malila avusese un vis asemănător și că aflase și ea care-i drumul ce duce la Cetatea Sufletelor.

Se ridicară din pat și, auzind glasul Tiei chemându-i, se repeziră înfometați spre bucătărie, ca să ia micul dejun și să se pregătească pentru lungul drum spre casă.

(Ana Alfianu, *Val și Cetatea Sufletelor*)

TEXTUL 2

Cei din familie spun că eu semăn cu el. Cu „tataia”. L-am privit, încercând să mă recunosc ca într-o oglindă. E o fotografie de tinerețe, făcută probabil în preajma nunții.

Aducem, cumva.

Dar eu nu mi-l amintesc decât bătrân.

Îmi vine în minte în primul rând tataia cel care îmi spunea povești, iar apoi cel care mă ducea, când mai crescusem nișel, duminică de duminică la baia de aburi.

Poveștile mi le spunea stând amândoi pe pat, într-o atmosferă minuțios pregătită. În primul rând, nu avea ce căuta în preajmă ureche de adult. Doar sora mea mai avea dreptul să participe la ritual. Apoi, pe plita încinsă trebuia să sfârâie câteva mere, răspândind miros de zahăr ars, și să clocotească un ceainic. Uneori cocea chiar turte sau ouă sub cană de tablă. Știa să depene firul întâmplărilor, dozând cu multă perspicacitate efectele. Unele povești mi le amintesc și acum. Plecam de la el doar alungat sau, mai rar, răpus de foame. Îmi recomanda pe un ton cât se poate de serios să cer mamei la cină „răbdări prăjite”. Tăvălite prin zahăr pudră. [...]

Despre trecutul lui tataie nu știam prea multe. [...] Oricum, episodul meu preferat din viața lui tataie, pe care-l solicitam din când în când să mi-l istorisească din nou, era cel legat de Răscoala de la 1907. Pe atunci el avea vreo șapte sau opt ani și locuia la Cucorâni, un sat nu foarte departe de oraș. Familia sa nu o ducea chiar greu, așa că nu a fost cuprinsă de febra răscoalei. Ba chiar era rezervată. Dar el, copilul, a fugit de acasă și s-a amestecat în mulțime. Cum boierul ale cărui moșii se întindeau prin partea locului nu avea conac în apropiere, țăranii care nu prea aveau chef să bată cale lungă s-au luat de prăvălia din sat. Cu o nuia de salcâm drept armă, se încurca și el printre picioarele celor mari. Odată spartă prăvălia cu furci și topoare, oamenii au început să care acasă fiecare ce-i pica în mână. El a pus ochii pe niște cutii de tablă cu bomboane. Cum două cutii, cât ar fi putut înșfăca pe loc, i se păreau o pradă prea mică, a găsit un sac de hârtie și a început să golească dropsuri în el până abia îl putea târa. Cu chiu, cu vai l-a cărat până în câmp și l-a ascuns într-o căpiță de fân. Nu îndrăznise să-l ducă acasă, de frica părinților. La scurt timp, armata a înăbușit răscoala, iar jandarmii au început să facă anchete și percheziții. El, pe de o parte, tremura de frică ca să nu fie pârât că luase parte la spargerea prăvăliei, iar pe de altă parte saliva gândindu-se la ditamai sacul cu bunătăți. Abia după ce s-au mai liniștit apele, scăpând basma curată s-a dus în câmp să deguste prada. Dulciurile erau la locul lor. Doar că aveau un puternic gust de săpun, din pricina sacului. După ce mâncam o bomboană, puteam să fac baloane din scuipat, șarja* tataia. Așa că s-a hotărât să le ducă la izvor să le spele. Zis și făcut. Operațiune întreprinsă noaptea, la lumina lunii. După alte câteva zile, când a venit să-și burdușască buzunarele cu o nouă provizie, din sac s-a revărsat o pastă cleioasă, cu șuvițe verzi, galbene și roșii. „Marfa” se topise.

(Dan Lungu, *Răscoala copiilor*, în *Cartea cu bunici*, volum coordonat de Marius Chivu)

*a șarja – a înfățișa ceva într-o formă caricaturală; a exagera

A

1 Completează spațiile libere cu informațiile din **textul 2**.

Când bunicul avea _____ ani, locuia în satul _____, care era situat aproape de oraș. **2 puncte**

2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**.

Bunicul îl lămurește pe Val că Cetatea Sufletelor este

- a) o cetate a Spațiului. c) un oraș pe o hartă.
b) o cetate a Timpului. d) o Oră potrivită nesortită oricui.

2 puncte

Partea a III-a

- 3** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 2**.
Bunicul în ipostaza de copil este cel care
- a) îl privește pe autor din fotografie. c) merge cu autorul la baia de aburi.
b) ascunde bomboanele într-o căpiță cu fân. d) coace turte sub cană de tablă. **2 puncte**
- 4** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**.
În textul *Val și Cetatea Sufletelor*, de Ana Alfianu, se evidențiază
- a) revolta unui nepot împotriva bunicului. c) credința în vise.
b) modul de viață al unei familii. d) legătura profundă dintre nepot și bunic. **2 puncte**
- 5** Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Val este uimit că bunicul nu este din fum, ca visele celelalte.		
	Val nu își dă seama că întâlnirea cu bunicul se petrece în vis.		
	Înainte de a se trezi, Val simte multă durere și furie.		
Text 2	Nepotul nu și-l amintește pe tataie decât bătrân.		
	Tataie era un povestitor talentat.		
	Pe când era copil, tataie a spălat bomboanele din greșeală.		

- 6** Prezintă, în două – trei enunțuri, locul acțiunii din primul text, ilustrând cu o secvență. **6 puncte**
- 7** Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**
- 8** Ce simte autorul când îl privește pe bunicul său în fotografie? Justifică-ți, în 50 – 100 de cuvinte, răspunsul la întrebarea dată, prin referire la o emoție, valorificând **textul 2**. **6 puncte**
- 9** Asociază textul *Răscoala copiilor*, de Dan Lungu, cu un text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o idee comună prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B

- 1** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt accentuate corect ambele cuvinte din seria:
- a) apropiere, tataie. c) apropiere, tataie.
b) apropiere, tataie. d) apropiere, tataie. **2 puncte**
- 2** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt formate prin derivare toate cuvintele din seria:
- a) tinerețe, tataie, a sfârâi, cleioasă. c) prăjite, încinsă, Cucorăni, a locui.
b) fotografie, ceainic, a recomanda, a istorisi. d) a încerca, a recunoaște, probabil, preajmă. **2 puncte**

- 3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvântul „minuțios” este corect utilizat în enunțul:
- a) Activitatea este organizată minuțios. c) Un exercițiu minuțios se face în mare viteză.
b) Peisajul minuțios ne ia ochii. d) Zebra nu este un animal minuțios, ca înălțime.

2 puncte

- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sinonimele potrivite pentru cuvintele subliniate în fragmentul „Când viața ta se va fi împlinit, o să găsești, fără nicio trudă, drumul.” sunt:
- a) datoria, muncă. c) momentul, chin.
b) existența, strădanie. d) perioada, efort.

2 puncte

- 5 Selectează, din fragmentul următor, trei verbe la moduri diferite, pe care le vei preciza: „— Știu, dar nu mă tem. Aș merge oriunde ca să te găesc.”

6 puncte

Verbul	Precizarea modului

- 6 Alcătuieste un enunț interogativ, în care substantivul „băiat” să fie atribut (1), și o propoziție afirmativă, în care adjectivul „roșii” să fie nume predicativ (2).

6 puncte

- 7 Transcrie propozițiile din fraza următoare, precizând felul acestora: „Abia după ce s-au mai liniștit apele, scăpând basma curată, s-a dus în câmp să deguste prada.”

6 puncte

- 8 Enunțul următor reprezintă sfatul dat de un bunic nepotului.
Rescrie-l, corectând greșelile de orice natură!

Dragul meu ne ștind ce v-ă rezervă viitorul, fi m-ai încrezător în forțele tale!

6 puncte

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Imaginează-ți că te-ai înscris la un concurs de creații literare cu tema „Povești cu bunici și nepoți”. Scrie un text narativ, de cel puțin 150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută la acel concurs, incluzând o secvență dialogată, de minimum patru replici, și una descriptivă, de minimum 30 de cuvinte.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 12 puncte**
- **redactarea compunerii – 8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**).

NOTĂ! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 24

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

TEXTUL 1

A fost odată un împărat care avea un singur copil, o fată pe care o iubea din toată inima. Când se făcu mare, împăratul stăruie pe lângă ea să se mărite, pentru ca după moartea lui să existe un ginere care să-i urmeze la tron. Prințesa însă se codea, căci fiind singurul copil al unui stăpânitor atât de mare și de puternic, îi fusese de mică îngăduit să-și impună propria voință, atât față de tată, cât și față de educatoarea sa, mai cu seamă că prin frumusețea și agerimea ei își câștiga toate inimile. Când tatăl său îi propuse să se căsătorească, ea răspunse verde că nu vrea să se mărite. Dar văzând că astfel își mânănește tatăl, pe care totuși îl iubea mult, se supuse, făgăduind să se mărite, dar numai dacă avea voie să-și caute soț după dorința și pe placul ei. Împăratul, care nu bănuia ce se ascunde aici, se bucură nespuse de vorbele ei și-i zise:

— Da, da, copila mea, cum o să creadă de cuviință mintea și inima ta, nu vreau să-ți pun piedici în cale și trag nădejde că o să-ți găsești un bărbat vrednic, care va domni cândva cu iscusință peste împărăție.

Atunci, prințesa vorbi:

— Preaînălțatul meu părinte să dea sfoară-n țară că fata lui se va mărita cu acela care va ști să se ascundă astfel încât ea să nu-l poată găsi; dacă cineva o să fie în stare de așa ceva, atunci știu că împărăția o să aibă cândva un stăpânitor înțelept, iar eu, un soț înțelept.

În sinea ei, vicleana fată se gândea: „De mine n-o să se poată nimeni ascunde așa ca să nu-l găsesc”, căci ea avea o oglindă fermecată în care se vedeau așa cum erau și se petreceau în orice clipă cele mai îndepărtate lucruri, indiferent dacă erau văzute sau nevăzute de ceilalți; doar un lucru îi lipsea, pe care altminteri îl au toate oglinzile: în ea nu se putea nimeni vedea pe sine. Acest obiect minunat îi fusese dat prințesei încă din leagăn de o zână puternică, fără ca tatăl ei să fi știut.

Împăratul încuviință fără grijă dorința fetei sale viclene și porunci să se dea de știre în întreaga împărăție că bărbatul care va fi în stare să se ascundă astfel încât fata lui, prințesa, să nu-l poată găsi, o va lua pe aceasta de soție, iar după moartea împăratului va moșteni coroana. Cine însă se va încumeta la această faptă cutezătoare și nu va izbuti, iar prințesa îl va scoate de trei ori din ascunzătoarea sa va fi osândit la moarte. [...]

Într-o bună zi apărură porcarul împăratului și, printr-unul din curteni, îi dădu de veste stăpânului său că are de gând totuși să încerce fapta cutezătoare. [...]

— Preaputernice împărate, am cutezat atâta, încât nu vreau acum, la urmă, să mă dau cu teamă în lături. Poți să-mi făgăduiești ce vrei, fără fata ta minunată viața mi-e mai tristă decât moartea.

Pe împărat îl uimira aceste vorbe ale porcarului de rând; nu-l mai descusu și, plin de bunăvoință, îl lăsă să plece. [...]

În zorii dimineții următoare, porcarul se ridică iarăși din culcușul său sărăcăcios și porni descumpănit pe câmp. Drumul trecea printr-o vale întunecată, unde totdeauna o negură rece acoperea fața cerului. Acolo, într-o poiană ascunsă și umedă de ani, dădu peste un om uriaș care stătea pe lângă un foc și se-ncălzea. Când se apropie, omul se întoarse către el și-l întrebă ce voiește.

— Ah, oftă porcarul abătut, sunt un nenorocit, adică un om care tânjește după ceva ce nu poate să aibă!

După care povesti străinului ce-l apăsa și cum nu mai trăgea nădejdea să se poată ascunde de prințesă, ca să nu fie găsit. Uriașul zâmbi prietenos și zise:

— Fii liniștit, fiule, sunt prietenul tău și-o să te-ajut s-o capeți pe chipeșa prințesă. Eu sunt duhul pădurii, stăpânul tuturor florilor, al tufișurilor și al copacilor. Te prefac acum într-un trandafir frumos și o să te ascund de prințesă așa ca să nu te poată nicidecum găsi.

După care, așa cum spusese, duhul pădurii merse la oraș cu trandafirul nemaipomenit de frumos și de plăcut mirositor, în care-l prefăcuse pe porcar.

(*Prințesa și porcarul*, basm popular românesc, cules de Arthur și Albert Schott, traducere de Viorica Nișcov)

TEXTUL 2

București,
3 Octombrie 1915

Iubite Carol,

Este azi întâia aniversare ce sărbătorești ca Moștenitor al Tronului, căci anul trecut prea era proaspătă țărâna ce acoperea rămășițele pământești ale iubitului nostru unchi, pentru a putea petrece cu veselie ziua când ai ajuns la majorat. [...]

Cu cât cineva este mai sus-pus, cu atât mai mult trebuie să caute a merita mărirea la care soarta l-a chemat; numai acela este stimat care-și îndeplinește credincios datoriile, și de la un prinț care stă aproape de Tron se cere mai mult decât de la alții. Nu pot deci să te sfătuesc îndestul să-ți îndeplinești cu sfințenie datoriile tale către Dumnezeu, către Țară și către tine însuși.

Sfera ta de acțiune este încă restrânsă. Ca toți vlăstarii din Casa noastră, ai intrat în nobila carieră a armelor. Ea este o școală pentru tine, în care tu trebuie să fii întâiul ca exactitate, ca râvnă și ca bun exemplu pentru camarazii tăi. Și tu iubești meseria ta, precum și eu iubesc pe ostașul nostru și armata. În mijlocul oștirii am crescut și am trăit cele mai bune zile ale vieții mele. [...]

Dar din ce se va lărgi câmpul tău de activitate, până ce la urmă vei fi chemat și tu odată să conduci o Țară întreagă. Cu cât un Moștenitor al Tronului se pregătește mai din vreme pentru această chemare, cu atât îi va fi sarcina mai ușoară când momentul va veni. Nu uita niciodată că un Rege trebuie să fie întâiul servitor al Statului și de aceea poporul poate cere ca el să fie pildă în îndeplinirea datoriilor sale; amintește-ți că un exemplu rău dat de sus poate să ducă un stat la pieire. [...]

Mereu la strajă, un Suveran trebuie să vegheze cu gelozie ca prestigiul Țării să fie păstrat sus și neștirbit; însă el nu se poate lipsi de sfaturile consilierilor Tronului, căci ei sunt organul de transmitere a păsurilor, a aspirațiilor și a voinței poporului. A le cunoaște, a le împărtași și a se identifica cu ele este una dintre cele mai înalte datorii ale unui Suveran.

Tu, iubite Carol, vei avea poate o sarcină mai ușoară decât a aceluia care au muncit și muncesc înaintea ta și a căror inimă a bătut și bate așa de tare pentru neamul românesc.

Ești iubit de popor, păstrează dragostea ce-ți poartă; dar în toate actele tale nu uita niciodată că mai lesne se pierde decât se câștigă iubirea și încrederea unui popor.

Ferdinand

(Scrisoarea regelui Ferdinand adresată principelui Carol cu prilejul sărbătoririi majoratului său – fragment preluat de pe www.istorie-pe-scurt.ro)

A

1 Completează spațiile libere cu informațiile din **textul 2**.

Ferdinand îi scrie lui _____, din localitatea _____.

2 puncte

2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**.

Fata împăratului

- a) era obișnuită să-și impună voința, fiind copil unic.
- b) era sinceră și corectă în privința căsătoriei.
- c) intenționa să găsească un soț cu care să domnească.
- d) voia să se ascundă pentru a nu fi găsită.

2 puncte

Partea a III-a

- 3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 2**.
Ferdinand a scris scrisoarea pentru Carol
- a) la desemnarea lui ca Moștenitor al Tronului. c) la moartea unchiului său.
b) la majoratul acestuia. d) la un an după majoratul acestuia. **2 puncte**
- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**.
În **textul 1** se evidențiază
- a) dragostea care merită sacrificii. c) nenorocul în dragoste.
b) lupta pentru supraviețuire. d) teama de moarte. **2 puncte**
- 5 Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Cutezanța porcarului de a râvni mâna fetei de împărat se pedepsește cu moartea.		
	Fata împăratului avea o oglindă fermecată.		
	Împăratul știe că fiica lui este vicleană.		
Text 2	Când ești rege, toate îndatoririle tale sunt îndeplinite de altcineva.		
	Este esențial ca un conducător să dea poporului său exemple bune.		
	Moștenitorul tronului trebuie să fie mereu pregătit pentru a deveni rege.		

- 6 Precizează, în două – trei enunțuri, o trăsătură morală a prințesei, identificată în fragmentul de mai jos, și mijlocul de caracterizare, ilustrându-l cu o secvență:
„Prințesa însă se codea, căci fiind singurul copil al unui stăpânitor atât de mare și de puternic, îi fusese de mică îngăduit să-și impună propria voință, atât față de tată, cât și față de educatoarea sa, mai cu seamă că prin frumusețea și agerimea ei își câștiga toate inimile. Când tatăl său îi propuse să se căsătorească, ea răspunse verde că nu vrea să se mărite. Dar văzând că astfel își mârșăiește tatăl, pe care totuși îl iubea mult, se supuse, făgăduind să se mărite, dar numai dacă avea voie să-și caute soț după dorința și pe placul ei.” **6 puncte**
- 7 Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o temă comună celor două texte date, valorificând câte un element de conținut. **6 puncte**
- 8 Ce simte împăratul când porcarul îi cere mâna fiicei sale? Justifică-ți, în 50 – 100 de cuvinte, răspunsul la întrebarea dată, prin referire la o emoție, valorificând **textul 1**. **6 puncte**
- 9 Asociază fragmentul din *Prințesa și porcarul*, basm popular românesc, cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B

- 1 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Seria în care toate cuvintele conțin hiat este:
- a) chemare, pieire, iubire. c) prietenie, cariera, datoriilor.
b) cutezătoare, stăpânul, căsătorească. d) stăruia, codea, datorie. **2 puncte**
- 2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvintele subliniate în secvența: „Uriașul zâmbea prietenos” s-au format, în ordine, prin:
- a) compunere, derivare. c) conversiune, derivare.
b) conversiune, conversiune. d) derivare, derivare. **2 puncte**

- 3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvântul „aniversare” este corect utilizat în enunțul:
a) Aniversarea accidentului este tristă.
b) Mergem la aniversarea încheierii anului școlar.
c) Anul acesta este aniversarea a treizeci de ani de la catastrofa nucleară.
d) Și-a pregătit a optsprezecea aniversare cu multă grijă. **2 puncte**
- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sinonimele potrivite pentru cuvintele subliniate în fragmentul „Un Suveran trebuie să vegheze cu gelozie ca prestigiul Țării să fie păstrat sus.” sunt:
a) să apere, onoarea. c) să omită, renumele.
b) să diminueze, importanța. d) să pericliteze, considerația. **2 puncte**
- 5 Selectează, din secvența următoare, trei substantive aflate în cazuri diferite, pe care le vei preciza: „Mereu la strajă, un Suveran trebuie să vegheze cu gelozie ca prestigiul Țării să fie păstrat sus și neștirbit; însă el nu se poate lipsi de sfaturile consilierilor Tronului.”
Substantivul selectat	Cazul substantivului selectat
- 6 puncte**
- 6 Alcătuieste un enunț imperativ, în care substantivul „rege” să aibă funcția sintactică de atribut (1), și un enunț exclamativ, în care adjectivul „mâhnit” să aibă funcția sintactică de nume predicativ (2). **6 puncte**
- 7 Transcrie propozițiile subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: „Când se apropie, omul se întoarce către el și-l întrebă ce vrea.” **6 puncte**
- 8 Subliniază varianta corectă:
Idea/ideea ta îmi/i-mi place, fiindcă/fiincă e inedită. Defapt/de fapt, consider că va fi agreată/ va fi agreată de toți membri/membrii guvernului. **6 puncte**

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să caracterizezi un personaj din **textul 1**. În scrierea compunerii, vei avea în vedere:

- notarea a două date de identificare a personajului (vârstă, ocupație, portret fizic etc.);
- prezentarea, prin câte o secvență comentată, a două trăsături morale ale personajului;
- precizarea a două mijloace de caracterizare diferite, prin care se evidențiază trăsăturile morale prezentate;
- corelarea unei valori personale cu una dintre valorile personajului.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 12 puncte**
- **redactarea compunerii – 8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**).

NOTĂ! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 26

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

TEXTUL 1

- În port? D-apoi acu' nu-i niciun vapor!
- Dumneata mână, și-om vedea acolo ce-o fi.

Zicând acestea, călătorul porni la deal, spre oraș, cu pelerina și cu șapca la subsuoară, cu micul geamantan în mână, lăsându-l pe birjar singur, ca și cum nu i-ar mai fi păsat de el; de bună seamă, sau era un om cu capul în nori, sau avea o încredere desăvârșită în semenii săi și mai cu seamă în birjari. [...]

Călătorul nostru, Anton Lupan, urca strada la deal, spre oraș, să zici că uitase de cufăr și de port. Curiozitatea din privirile lui nu mai părea așa de vie ca la început, ceea ce dovedea că locurile îi erau cunoscute și nu înfățișau pentru el nimic nou; în schimb, între sprâncene i se iviră două cute grele, semnul unei neliniști, unei mâhniri care nu se văzuse până atunci.

Pe o parte și pe alta a străzii se înșirau magazii, cu drugi de fier puși de-a curmezișul ușilor, prăvălii cu obloanele trase, fiindcă era zi de duminică, frizerii, cafenele și alte felurite locante nu prea înțesate de mușterii; cartierul, aflat între gară și port, trăia mai viu, pesemne, în zilele de lucru, când aici se vânturau mărfuri de la vapor la tren, sau de la tren la vapor, în locul acesta de înnăditură a negoțului dintre Apus și Orient.

Anton Lupan merse astfel pe trotuarul aproape pustiu, vreo câteva sute de metri, fără ca semnul de îngrijorare de pe chip să-l fi părăsit, până ce ajunsese la biroul domnului Iacomachi, unde mai fusese o dată acum câteva luni. Nu nădăjduia să aibă o veste mai bună decât rândul trecut, totuși, de vreme ce era în oraș, inima nu-l lăsa să plece mai departe, înainte de-a afla dacă, prin cine știe ce minune nu venise o știre nouă între timp. [...]

În liniștea desăvârșită a casei [...], kir Iacomachi se ivi în ușă, cu papuci de atlas verzui, încovoiați la vârf, cu giubeaua de duminică neagră, bătută cu fir gălbui și împodobită pe margini cu blană de samur, cu tichie albastră în cap. [...]

— Să mă ierți, kir Iacomachi, dacă ți-am stricat tabietul, începu acesta, uitându-se la ciubuc și la mătânie. Cred că mă mai ții minte; am fost la dumneata în noiembrie, anul trecut. Nu cumva s-a auzit ceva, între timp, despre Pierre Vaillant sau despre corabia lui?

Kir Iacomachi se uită la el mirat, sau poate chiar altfel [...], apoi ridică brațele spre cer.

Anton Lupan nu se aștepta la o altă veste. [...] Dar ocolul făcut zadarnic în căutarea unui prieten pierdut îi prilejui lui Anton Lupan să întâlnească alt om, prin una din ciudatele întâmplări ale vieții care îți scot în cale, când te aștepți mai puțin, tocmai pe cel de care ai nevoie mai mult.

(Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!* – fragmente)

TEXTUL 2

Ce să facem o zi în Brașov...

Unul dintre marile orașe ale României, Brașovul, are un farmec aparte. Este un oraș al contrastelor, un oraș modern, dar bogat în istorie, în care influențele diverselor minorități se împletesc armonios, iar stilul de viață de aici, calm și liniștit, rezistent parcă la trecerea anilor, este protejat de munții care îl înconjoară. Pentru turistul pasionat de locuri speciale și de comori ascunse, Brașovul are multe de oferit. [...]

O plimbare de dimineață pe Strada Republicii, cunoscută și sub numele de Ulița Căldărarilor, este începutul perfect pentru o zi care îmbină cultura, istoria și natura. Pare o plimbare înapoi în timp, unde sunetul mașinilor, poluarea și viața haotică din marile orașe rămân la mii de kilometri distanță.

De pe strada Republicii până la Piața Sfatului, întregul Brașov pare să stea undeva la granița dintre fascinantul Ev Mediu și prezent, adesea turistul trezindu-se copleșit de diferența dintre clădirile ce respiră istorie și trecătorii moderni și grăbiți, la fel ca în orice alt oraș.

Strada Sforii, cu o lățime cuprinsă între 1,11 și 1,35 metri, este unul dintre obiectivele turistice pentru care orașul Brașov este cunoscut în toată Europa, fiind una dintre cele mai înguste străzi de pe continent.

Masivul Tâmpa: Turiiții care ajung în Brașov pot profita de prima parte a dimineții pentru a se bucura de natura din zonă, ce încadrează perfect orașul. Ridicat la 400 de metri față de oraș, ajungând la altitudinea maximă de 960 de metri, masivul Tâmpa este o rezervație naturală care adăpostește peste 450 de tipuri de plante, printre care și zambila sălbatică, dar și o faună protejată în întreaga Uniune Europeană.

Biserica Neagră: Niciun tur al orașului nu se poate încheia fără o vizită în Biserica Neagră, simbol al orașului, realizată în stil gotic. Construcția a fost începută în anul 1383 și finalizată o sută de ani mai târziu, iar apoi, în 1689, a fost parțial distrusă într-un incendiu, moment în care și-a primit numele actual. Aici au loc, pe timpul verii, concerte de orgă.

Program de vizită: Marți – Sâmbătă 12:00 – 19:00, Duminică 12:00 – 15:00, Luni – închis.

Cetatea Brașovului datează din secolul al XV-lea, fiind un ansamblu fortificat, cu o suprafață de aproximativ 23.000 de metri pătrați construiți din piatră. Printre fortificațiile Brașovului, construite de diverse bresle, se numără trei bastioane care mai pot fi vizitate și astăzi, alături de fortificațiile din afara zidului, Cetățuia și Muzeul Mureșenilor. Dintre acestea, Bastionul Țesătorilor, așezat pe Aleea Tiberiu Reiceanu, este un punct perfect de încheiere a turului orașului în atmosfera tipic medievală.

Program de vizitare: Marți – Duminică 10:00 – 18:00, Luni – închis.

(Text adaptat după www.blog.travelminit.ro și www.google.com)

A

1 Completează spațiile libere cu informațiile din **textul 2**.

Construcția Bisericii Negre a fost finalizată în _____ de ani, iar în zilele noastre se poate vizita _____ zile din săptămână. **2 puncte**

2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 2**.

Cea mai apropiată localitate de Castelul Bran este

- a) Azuga. c) Cheia.
b) Brașov. d) Săcele.

2 puncte

3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**.

Anton Lupan îl vizitează pe kir Iacomachi

- a) pentru a-i aduce un cadou. c) pentru a afla vești despre prietenul său.
b) pentru a-și căuta bagajele. d) pentru a-i strica tabieturile.

2 puncte

Partea a III-a

- 4** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 2**.
Cunoscuta Biserică Neagră din Brașov datează din secolul
- a) al XIV-lea. c) al XVI-lea.
b) al XV-lea. d) al XVII-lea.
- 2 puncte**
- 5** Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte.
- 6 puncte**

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	În orașul pe care îl străbate Anton Lupan cafenelele erau pline de clienți.		
	Domnul Iacomachi este vizitat de către Anton Lupan doi ani la rând.		
Text 2	Toate localitățile notate pe hartă se află pe drumul E574.		
	Strada Sforii este cea mai îngustă stradă din lume.		
	În Cetatea Brașovului se păstrează urme ale vieții medievale.		
	În Turnul Alb se găsesc obiecte de interes istoric.		

- 6** Prezintă, în două – trei enunțuri, o trăsătură a textului narativ, identificată în **textul 1**, ilustrând-o cu o secvență.
- 6 puncte**
- 7** Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text.
- 6 puncte**
- 8** Ce simte Anton Lupan înainte de întâlnirea cu kir Iacomachi? Justifică-ți, în 50 – 100 de cuvinte, răspunsul la întrebarea dată, prin referire la o emoție, valorificând **textul 1**.
- 6 puncte**
- 9** Asociază fragmentul din *Toate pânzele sus!*, de Radu Tudoran, cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.
- 6 puncte**

B

- 1** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Seria în care toate cuvintele conțin hiat este:
- a) cartierul, chiar. c) prilejui, căutarea.
b) curiozitatea, nădăjduia. d) trotuarul, subsuoară.
- 2 puncte**
- 2** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvintele subliniate din enunțul „Bătută cu fir gălbui și împodobită pe margini cu blană de samur” sunt, în ordine, formate prin:
- a) compunere, derivare. c) derivare, compunere.
b) compunere, conversiune. d) derivare, conversiune.
- 2 puncte**
- 3** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Expresia „cu capul în nori” din secvența „De bună seamă, sau era un om cu capul în nori, sau avea o încredere desăvârșită în semenii săi și mai cu seamă în birjari” are sensul de:
- a) aiurit. c) cumpătat.
b) bucuros. d) realist.
- 2 puncte**

- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sinonimele potrivite pentru cuvintele subliniate în fragmentul „Nu nădăjduia să aibă o veste mai bună decât rîndul trecut.” sunt:

a) aștepta, următor. c) spera, precedent.
b) dorea, anterior. d) voia, vechi.

2 puncte

- 5 Selectează, din secvența următoare, trei pronume diferite, precizând felul fiecăruia: „Să mă ierți, kir lacomachi, dacă ți-am stricat tabietul, începu acesta, uitându-se la ciubuc și la mătâni.”

Pronumele selectat	Felul pronumelui selectat

6 puncte

- 6 Alcătuieste o propoziție negativă, în care pronumele personal din enunțul „Curiozitatea din privirile lui nu mai părea așa de vie ca la început.” să fie complement prepozițional.

6 puncte

- 7 Transcrie propozițiile din fraza următoare, precizând felul acestora: „Turiștii care ajung în Brașov pot profita de prima parte a dimineții pentru a se bucura de natura din zonă, ce încadrează perfect orașul.”

6 puncte

- 8 Completează spațiile libere din textul de mai jos, reprezentând comentariul unui tânăr pasionat de călătorii, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze.

În vara următoare voi merge în concediu la prietenii _____ (*nostru*, plural) de familie, _____ (*care*, cazul genitiv) casă de vacanță este în Delta Dunării, un veritabil colț de rai.

6 puncte

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Crezi că materialele informative turistice contribuie la formare culturii generale? Scrie un text argumentativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să susții, prin două argumente, răspunsul la întrebarea dată, valorificând **textul 2** și experiența personală sau de lectură.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 12 puncte**
- **redactarea compunerii – 8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**).

NOTĂ! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Conținutul compunerii – 12 puncte: adecvarea conținutului la cerință, prin prezentarea participării la lansarea, într-o librărie, a jurnalului de călătorie al unui explorator întors de la Polul Nord; respectarea convențiilor specifice unei scrisori (notarea locului și a datei, formula de adresare și formula de încheiere, stilul și limbajul adecvate relației cu destinatarul, utilizarea persoanei I, așezarea în pagină etc.); împărtășirea unei emoții/a unui sentiment, resimțită/resimțit în timpul participării la prezentarea jurnalului de călătorie; introducerea în textul scrisorii a secvențelor solicitate (narativă, descriptivă, argumentativă).

Redactarea compunerii – 8 puncte: marcarea corectă a paragrafelor; coerența textului; proprietatea termenilor folosiți; corectitudinea gramaticală; claritatea exprimării ideilor; ortografia; respectarea normelor de punctuație; lizibilitatea.

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Baremul de examen prevede acordarea a 10 puncte din oficiu.

Rezolvarea Subiectului al II-lea, realizată de o elevă de clasa a VIII-a

22 noiembrie 2024

București

Dragă George,

M-am întors de la Librarium, unde tocmai am participat la prezentarea unui jurnal de călătorie scris de un explorator care a fost la Polul Nord. Am ajuns acolo întâmplător, dar am rămas până la final. Știu cât ești de fascinat când vorbim despre locuri îndepărtate sau când cunoști oameni remarcabili, așa că îți scriu impresiile mele.

După ce autorul s-a prezentat, ne-a condus, împreună cu organizatorii evenimentului, într-o sală imensă. S-a așezat pe un scaun în fața mulțimii și a început să ne povestească peripeziile sale pe tărâmul înghețat.

În spatele lui apăreau, proiectate pe perete, imagini din expediție. Peisajele erau cu adevărat spectaculoase. Înălțimile, prăpăstiile erau acoperite toate cu o coajă groasă de gheață. Privindu-le puteam, parcă, să simt frigul acelor locuri. Sloiuri de gheață pluteau pe suprafața oceanului asemenea unor imense cioburi de sticlă căzute pe un albastru-închis și multiplicat la nesfârșit.

M-a impresionat fiecare cuvânt rostit de acest misterios călător. Mi-am dat seama că prezentările de carte sunt modalități foarte eficiente de a învăța lucruri noi. Pe de o parte, autorul ne-a redat atât de clar fiecare stare trăită de el în peisajul arctic, încât mă simțeam parțial acolo, printre urși-albi, pe care i-aș fi studiat, asemenea exploratorului, cu prudență și curiozitate. Pe de altă parte, să fim serioși – câtă lume explorează Polul Nord? A fost deci o experiență extraordinară să întâlnesc pe cineva care să mă „ducă” într-o asemenea călătorie.

Sunt sigură că te-ar fi impresionat și pe tine această prezentare de carte și îmi pare rău că nu ai fost acolo, dar măcar ai impresiile mele.

A, și să nu uit! Am pentru tine cartea cu autograful autorului!

Cu drag,
Georgiana

TESTUL 4

Subiectul I

DESCARCĂ
FIȘA DE
AUTOEVALUARE

70 de puncte

A

1. șapte sau opt, Cucorăni; 2. b; 3. b; 4. d; 5.

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Val este uimit că bunicul nu este din fum, ca visele celorlalte.	X	
	Val nu își dă seama că întâlnirea cu bunicul se petrece în vis.		X
	Înainte de a se trezi, Val simte multă durere și furie.		X

Soluții și sugestii de rezolvare

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 2	Nepotul nu și-l amintește pe tataie decât bătrân.	X	
	Tataie era un povestitor talentat.	X	
	Pe când era copil, tataie a spălat bomboanele din greșeală.		X

6. De exemplu: Acțiunea se desfășoară, la un moment dat, pe o plajă cu nisip fin. Deschizând o ușă care dă înspre această plajă, Val își vede bunicul etc.; vei scrie răspunsul în două – trei enunțuri; 7. De exemplu: Un element de conținut comun celor două texte este legătura dintre membrii unei familii. În *Val și Cetatea Sufletelor* este relevantă legătura sufletească puternică dintre bunic și nepot, evidențiată în secvența când cei doi se reîntâlnesc. În al doilea text, secvența în care bunicul este evocat ca bun povestitor dezvăluie legătura strânsă dintre nepot și bunic etc.; respectarea limitei de cuvinte (un răspuns de cel puțin 30 de cuvinte); 8. De exemplu: Cred că autorul simte nostalgie când își privește bunicul într-o fotografie păstrată în familie. Imaginea acestuia îi readuce în minte autorului momente prețioase petrecute cu el în copilărie. Momentele când bunicul le spunea povești nepoților, autorului și surorii sale, readuc din memoria afectivă o atmosferă magică și ritualică, „minuțios pregătită”: o pricepere a spunerii, însoțită de miros de mere coapte și de zahăr ars. Tot în cheie nostalgică este evocat umorul bunicului, care își încuraja nepotul să îi ceară mamei să mănânce „răbdări prăjite, tăvălite prin zahăr pudră”. 9. Texte literare studiate sau citite ca lectură suplimentară care se pot asocia cu fragmentul preluat din textul *Răscoala copiilor*, de Dan Lungu; *În casa bunicilor*, de Ionel Teodoreanu, *Dumbrava minunată*, de Mihail Sadoveanu, *Bunicul, Bunica*, de Barbu Ștefănescu Delavrancea, *Miruna, o poveste*, de Bogdan Suceavă etc. Precizarea unei idei comune (de exemplu: Atât în *Răscoala copiilor*, de Dan Lungu, cât și în textul *Miruna, o poveste*, de Bogdan Suceavă, sunt surprinse legătura dintre bunici și nepoți, precum și rolul modelator, inițiativ al celor dintâi; în primul text însă, bunicul îi spune povești nepotului, îi relatează experiențele dure prin care a trecut, precum cele din timpul Răscoalei de la 1907 etc., pe când în textul lui Bogdan Suceavă, bunicul le menține curiozitatea nepoților prin tot felul de povești, întâmplări reale sau imaginate, astfel încât *Miruna*, mai ales din cauza vârstei mici, face confuzia între persoane și personaje, Ștefan cel Mare coexistă, în aceeași poveste, cu Făt-Frumos etc.); încadrarea în 50 – 100 de cuvinte; respectarea normelor unei exprimări corecte.

B

1. a; 2. a; 3. a; 4. b; 5. *Știul/nu mă tem* – modul indicativ; *aș merge* – modul condițional-optativ; *să găsesc* – modul conjunctiv.; 6. De exemplu: *Ai observat schimbarea băiatului?* (1); *Merele din livada bunicilor sunt roșii.* (2); 7. *Abia după ce s-au mai liniștit apele, scăpând basma curată* – propoziție subordonată circumstanțială de timp; *s-a dus în câmp* – propoziție principală; *să deguste prada* – propoziție subordonată circumstanțială de scop.; 8. *Dragul meu, neștiind ce vă rezervă viitorul, fii mai încrezător în forțele tale!*

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Conținutul compunerii – 12 puncte: adecvarea conținutului la cerință, prin scrierea unui text în care se prezintă o întâmplare de la acel concurs la care participă un bunic/o bunică și un nepot/o nepoată; respectarea trăsăturilor tiparului narativ (de exemplu: succesiunea logică a evenimentelor, participanți, încadrarea în timp și spațiu); includerea în compunere a secvenței descriptive, cu respectarea regulilor de alcătuire a descrierii și a limitei indicate (minimum 30 de cuvinte), și a secvenței dialogate, cu respectarea regulilor de alcătuire a dialogului și a limitei indicate (minimum patru replici).

Redactarea compunerii – 8 puncte: marcarea corectă a paragrafelor; coerența textului; proprietatea termenilor folosiți; corectitudinea gramaticală; claritatea exprimării ideilor; ortografia; respectarea normelor de punctuație; lizibilitatea.

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Baremul de examen prevede acordarea a 10 puncte din oficiu.

sunt multe munci de făcut în gospodărie.); te vei încadra în 50 – 100 de cuvinte; vei respecta normele de ortografie și de punctuație; **9.** Texte literare studiate sau citite ca lectură suplimentară care se pot asocia cu fragmentul din *Prostia omenească*, de Ion Creangă: *Popa Tanda*, de Ioan Slavici, *Cercul mincinoșilor*, de Jean-Claude Carrière, *Năzdrăvăniile lui Nastratin Hoge*, de Anton Pann etc. Precizarea unei valori comune, cum ar fi binele, văzut sub forma întrajutorării semenilor îndărătnici (de exemplu: În textele *Popa Tanda*, de Ioan Slavici, și *Prostia omenească*, de Ion Creangă, personajul principal este uimit de îndărătnicia oamenilor din sat și îi îndrumă atunci când au dificultăți, demonstrând ce înseamnă să faci lucrurile cu cap, să fii harnic și eficient. Personajul din nuvela *Popa Tanda* este preot și oferă îndrumare spirituală sătenilor, devenind el însuși un model – le arată celorlalți ce au de făcut nu prin vorbe, ci prin fapte etc.); încadrarea în 50 – 100 de cuvinte; respectarea normelor unei exprimări corecte.

B

1. b; **2.** b; **3.** b; **4.** c; **5.** De exemplu: *lumina* – nominativ, *soarelui* – genitiv, *om* – vocativ.; **6.** De exemplu: *Gustul dulceti este nemaipomenit.*; *I-am oferit lui un autograf.*; **7.** *pe cari-i socoti mai cu duh decât pe cei* – propoziție subordonată atributivă, *ce văzuse în călătoria sa* – propoziție subordonată atributivă. **8.** *voi face, a bunicii, a cărei, de remarcat, aurii, adu-mi.*

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Conținutul rezumatului – 12 puncte: respectarea fidelității față de text; prezentarea concisă, pe baza ideilor principale ale textului, a succesiunii întâmplărilor la care participă personajele; respectarea altor convenții specifice rezumatului: relatarea la persoana a III-a, utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite, renunțarea la propozițiile interogative și exclamative, în favoarea propozițiilor enunțative; renunțarea la descrieri, figuri de stil, citate din textul dat, relatarea obiectivă etc.

Redactarea rezumatului – 8 puncte: marcarea corectă a paragrafelor; coerența textului; proprietatea termenilor folosiți; corectitudinea gramaticală; claritatea exprimării ideilor; ortografia; respectarea normelor de punctuație; lizibilitatea.

Notă! Rezumatul nu va fi precedat de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care rezumatul are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Baremul de examen prevede acordarea a 10 puncte din oficiu.

TESTUL 24

DESCARCĂ
FIȘA DE
AUTOEVALUARE

Subiectul I

70 de puncte

A

1. Carol, București; **2.** a; **3.** b; **4.** a; **5.**

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Cutezanța porcarului de a râvni mâna fetei de împărat se pedepsește cu moartea.		X
	Fata împăratului avea o oglindă fermecată.	X	
	Împăratul știe că fiica lui este vicleană.		X
Text 2	Când ești rege, toate îndatoririle tale sunt îndeplinite de altcineva.		X
	Este esențial ca un conducător să dea poporului său exemple bune.	X	
	Moștenitorul tronului trebuie să fie mereu pregătit pentru a deveni rege.	X	

6. Precizarea unei trăsături morale și a mijlocului de caracterizare (de exemplu: Prințesa este o persoană inteligentă. Această trăsătură morală este evidențiată prin caracterizare directă: *prin frumusețea și agerimea ei își câștiga toate inimile.*); vei scrie răspunsul în două – trei enunțuri; **7.** De exemplu: Tema comună celor două texte este regalitatea, respectiv postura de conducător. Din **textul 1** reies semnificații legate de felul în care un împărat asigură continuitatea, alegându-și ginere și înlocuitor; în **textul 2** este surprinsă/explicată ideea de responsabilitate a unui conducător față

Soluții și sugestii de rezolvare

de poporul său – jertfa, puterea deciziei, demnitatea etc.; respectarea limitei de cuvinte (un răspuns de cel puțin 30 de cuvinte); 8. De exemplu: Împăratul este impresionat și înduișat de sinceritatea porcarului, care își dezvăluie sentimentele față de fată și trece cu vederea faptul că un om de rang inferior are îndrăzneala să îi ceară mâna fiicei sale. Cutezanța tânărului îl surprinde pe împărat, dar, datorită sincerității cu care vorbește, porcarul este tratat cu îngăduință („plin de bunăvoință, îl lăsa să plece”) etc. 9. Texte literare studiate sau citite ca lectură suplimentară care se pot asocia cu fragmentul din *Prințesa și porcarul: Povestea porcului*, de Ion Creangă, *Harun și Marea de povești*, de Salman Rushdie, *Basmelor românilor*, culese de Petre Ispirescu, *Harry Potter*, de J.K. Rowling, *Croniclele din Narnia*, de C.S Lewis, *Cercul mincinoșilor*, de Jean-Claude Carrière etc. Precizarea unei valori comune, cum ar fi iubirea sau înțelepciunea (de exemplu: În textele *Povestea porcului*, de Ion Creangă, și *Prințesa și porcarul*, basm popular românesc, personajul este aparent nepotrivit căsătoriei cu cineva de rang regesc, fie un porcar, fie chiar un porc, dar se dovedește că dragostea este mai presus de toate, după multe încercări depășite; iubirea și înțelepciunea fac diferența dintre aparență și esență etc.); încadrarea în 50 – 100 de cuvinte; respectarea normelor unei exprimări corecte.

B

1. c; 2. b; 3. d.; 4. a; 5. De exemplu: *un Suveran* – nominativ; *consilierilor* – genitiv; *de sfaturile* – acuzativ; 6. De exemplu: *Adu-mi coroana regelui!*; *Maria este foarte mahnită!*; 7. *Când se apropie* – propoziție subordonată circumstanțială de timp; *ce voiește* – propoziție subordonată completivă directă.; 8. *ideea, îmi, fiindcă, de fapt, va fi agreată, membrii.*

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Conținutul compunerii – 12 puncte: adecvarea conținutului la cerință, prin caracterizarea unui personaj din textul *Prințesa și porcarul*; notarea a două date de identificare a personajului (vârstă, ocupație, portret fizic etc.); prezentarea, prin câte o secvență comentată, a două trăsături morale ale personajului; precizarea a două mijloace de caracterizare diferite, prin care se evidențiază trăsăturile morale prezentate; corelarea unei valori personale cu una dintre valorile personajului.

Redactarea compunerii – 8 puncte: marcarea corectă a paragrafelor; coerența textului; proprietatea termenilor; corectitudinea gramaticală; claritatea exprimării ideilor; ortografia; respectarea normelor de punctuație; lizibilitatea.

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Baremul de examen prevede acordarea a 10 puncte din oficiu.

TESTUL 25

DESCARCĂ
FIȘA DE
AUTOEVALUARE

Subiectul I

70 de puncte

A

1. De exemplu: Balcani, Carpați, Bahna etc.; 2. b; 3. a; 4. c; 5.

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Apele învolburate nu își pot croi drum printre munți.		X
	Râul Bahna este afluent al Dunării.	X	
	Vaporul înaintază cu grijă pe Dunăre.	X	
Text 2	Este sporit potențialul financiar al Europei prin energia produsă de apă.	X	
	Între Main și Dunăre nu există niciun fel de legătură.		X
	Se poate ajunge de la Londra la Constanța navigând pe Dunăre.		X

6. De exemplu: *perdele de umbră* – metaforă, *luciu plumburiu* – epitet.; 7. De exemplu: Un element de conținut comun celor două texte este natura/fluviul Dunărea. Fragmentul din *România pitorească*, de Alexandru Vlahuță, prezintă Dunărea la Porțile de Fier și spectacolul natural covârșitor al fluviului care-și caută matca. Cel de-al doilea text

înfățișează aspecte tehnice ale „Diagonalei albastre”, mai precis sistemul Rin-Main-Dunăre, care leagă Marea Nordului și Marea Neagră, brăzdând Europa de la nord la sud etc.; respectarea limitei de cuvinte (un răspuns de cel puțin 30 de cuvinte); **8.** Formularea răspunsului la întrebarea dată și motivarea răspunsului prin valorificarea textului (de exemplu: Da, oamenii știu să aprecieze frumusețea uneori aspră, poate chiar dură a naturii și spectacolul oferit privirii. Frumusețea ei este necondiționat înfățișată ochilor care știu să privească./Nu, oamenii par că nu mai apreciază frumusețea naturii, pentru că vor doar să-i folosească resursele, fiind adesea neglijenți, intervenind în echilibrul ecosistemelor pentru a-și crea beneficii, tăind copacii, afectând fauna și flora regionale etc.); încadrarea în 50 – 100 de cuvinte; respectarea normelor de ortografie și de punctuație; **9.** Texte literare studiate sau citite ca lectură suplimentară care se pot asocia cu fragmentul din *România pitorească*, de Alexandru Vlahuță: *Jurnal de bord*, de Jean Bart, care descrie călătoria autorului la bordul bricului Mircea, *Țara de dincolo de negură*, de Mihail Sadoveanu, *Malul Siretului*, de Vasile Alecsandri etc. Precizarea unei idei comune (de exemplu: De-a lungul Dunării au apărut așezări omenești, care s-au bucurat de binecuvântarea fluviului măreț. În textele semnate de Jean Bart și Alexandru Vlahuță, fluviul Dunărea este în prim-plan. În *România pitorească* este urmărit periplul Dunării de la Orșova, locul pe unde intră marele fluviu în țară, până la Sulina, pe unde acesta se varsă în mare. *Jurnal de bord* include călătoriile minunate pe multe mări și oceane ale lumii, cu aceeași prețuire a fluviului etc.); încadrarea în 50 – 100 de cuvinte; respectarea normelor unei exprimări corecte.

B

1. a; 2. c; 3. c; 4. b; 5. *Acum viietele contenesc... biruitoare, apele s-așază între maluri, potolite, netede ca o oglindă.*; 6. De exemplu: *Cine a văzut desenele fiecărui copil?*; *Se pare că va ninge.* 7. *ca și cum ar vrea* – propoziție subordonată circumstanțială de mod; *să mai privească o dată la potopul acesta călător* – propoziție subordonată completivă directă; *căruia nimic nu i-a putut sta împotriva* – propoziție subordonată atributivă. 8. *celelalte, ale naturii, ultimele, așază/asează, considerându-se, fiii.*

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Conținutul compunerii – 12 puncte: adecvarea conținutului la cerință, prin scrierea unui text în care se prezintă o întâmplare din timpul vacanței petrecute într-un sat de pe malul Dunării; respectarea trăsăturilor tiparului narativ (de exemplu: succesiunea logică a evenimentelor, participanți, încadrare în timp și spațiu), includerea în compunere a secvenței descriptive, cu respectarea regulilor de alcătuire a descrierii și a limitei indicate (minimum 30 de cuvinte), și a secvenței dialogate, cu respectarea regulilor de alcătuire a dialogului și a limitei indicate (minimum patru replici).

Redactarea compunerii – 8 puncte: marcarea corectă a paragrafelor; coerența textului; proprietatea termenilor folosiți; corectitudinea gramaticală; claritatea exprimării ideilor; ortografia; respectarea normelor de punctuație; lizibilitatea.

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Baremul de examen prevede acordarea a 10 puncte din oficiu.

TESTUL 26

Subiectul I

DESCARCĂ
FIȘA DE
AUTOEVALUARE

70 de puncte

A

1. 100, șase; 2. c; 3. c; 4. a; 5.

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	În orașul pe care îl străbate Anton Lupan cafenelele erau pline de clienți.		X
	Domnul Iacomachi este vizitat de către Anton Lupan doi ani la rând.	X	

Soluții și sugestii de rezolvare

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 2	Toate localitățile notate pe hartă se află pe drumul E574.		X
	Strada Sforii este cea mai îngustă stradă din lume.		X
	În Cetatea Brașovului se păstrează urme ale vieții medievale.	X	
	În Turnul Alb se găsesc obiecte de interes istoric.	X	

6. De exemplu: În textul narativ apar personaje prin intermediul cărora se realizează acțiunea. Anton Lupan merge la Kir Iacomachi pentru a afla vești despre prietenul său Pierre Vaillant etc.; vei scrie răspunsul în două – trei enunțuri;

7. De exemplu: Un element de conținut comun celor două texte este descrierea unui oraș. În **textul 1** este prezentat orașul în care Anton Lupan merge la Kir Iacomachi pentru a afla vești despre prietenul său Pierre Vaillant. Este un oraș-port în care Anton Lupan mai fusese și altădată. Cel de-al doilea text, nonliterar, prezintă informații despre unul dintre cele mai frumoase orașe din România, Brașov, detaliind câteva dintre obiectivele turistice de interes.; respectarea limitei de cuvinte (un răspuns de cel puțin 30 de cuvinte);

8. De exemplu: Mergând spre locuința lui kir Iacomachi, Anton Lupan simte neliniște, deoarece nu primise vești bune sau vreo informație despre prietenul său nici cu câteva luni înainte. Totuși, un licăr de speranță („inima nu-l lăsa să plece mai departe”) îl determină să încerce, deși simte în suflet multă mâhnire.

9. Texte literare studiate sau citite ca lectură suplimentară care se pot asocia cu fragmentul din *Toate pânzele sus!*, de Radu Tudoran; *Cireșarii*, de Constantin Chiriță, *La Medeleni*, de Ionel Teodoreanu, *Heidi, fetița munților*, de Johanna Spyri, *Platanos*, de Doina Ruști, *Micul prinț*, de Antoine de Saint-Exupéry etc. Precizarea unei valori comune, cum ar fi prietenia (de exemplu: În fragmentul din romanul *Toate pânzele sus*, de Radu Tudoran, este prezentat faptul că Anton Lupan nu încetează să spera că va găsi informații care îl vor ajuta să-și găsească prietenul dispărut. În opera lui Antoine de Saint-Exupéry, vulpea îl învață pe micul prinț ce înseamnă prietenia, ce presupune aceasta și ce poate aduce în viața ta un prieten etc.); încadrarea în 50 – 100 de cuvinte; respectarea normelor unei exprimări corecte.

B

1. c; 2. d; 3. a; 4. c; 5. *mă* – pronume personal, *ți* – pronume personal, *acesta* – pronume demonstrativ de apropiere, *se* – pronume reflexiv.; 6. *Nu discutăm acum despre el.*; 7. *Turiștii [...] pot profita de prima parte a dimineții pentru a se bucura de natura din zonă* – propoziție principală, *care ajung în Brașov* – propoziție subordonată atributivă, *ce încadrează perfect orașul* – propoziție subordonată atributivă. 8. *noștri, a căror.*

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Conținutul compunerii – 12 puncte: formularea opiniei; enunțarea a două argumente care să susțină opinia formulată; dezvoltarea fiecărui argument; valorificarea textului indicat și a unei experiențe personale/de lectură; enunțarea unei concluzii adecvate; utilizarea corectă a conectorilor în argumentare.

Redactarea compunerii – 8 puncte: cmarcarea corectă a paragrafelor; coerența textului; proprietatea termenilor folosiți; corectitudinea gramaticală; claritatea exprimării ideilor; ortografia; respectarea normelor de punctuație; lizibilitatea.

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Baremul de examen prevede acordarea a 10 puncte din oficiu.